

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tat-23 ta' Novembru, 2007

Citazzjoni Numru. 194/2007

**A
-vs-**

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fl-4 ta' Mejju, 2007 li permezz tiegħu r-rikorrenti esponiet bir-rispett:

1. Illi l-kontendenti żżewġu f'Malta fid-19 ta' Ottubru tas-sena 1991, liema żwieġ ġie registrat fir-Reġistru Pubbliku ta' Malta bin-numru progressiv 2037/91 (Dok. A).
2. Illi miż-żwieġ tagħhom ma kellhomx tifel uniku.

3. Illi kif jirriżulta waqt it-trattazzjoni, il-kunsens tal-kontendenti kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali ta' l-istess, kif ukoll stante li l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għalih li jaqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

4. Illi l-kunsens tal-kontendenti jew min minnhom inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' wieħed mill-elementi taż-żwieġ.

5. Illi dan kollu kif ser tipprova l-attriċi waqt it-trattazzjoni tal-kawża.

6. Illi l-partijiet illum huma separati bonarjament b'att ippubblikat fil-5 ta' April, 2001.

7. Għalhekk dan iż-żwieġ huwa null u bla ebda effett skond il-Liġi, b'mod partikolari a tenur tas-sub-inċiżi (d) u (f) tas-subartikolu 1 ta' l-Artikolu 19 ta' l-Att Dwar iż-Żwieġ ta tas-sena 1975 (Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta), kif jirriżulta waqt it-trattazzjoni.

Għaldaqstant ir-Rikorrenti titlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti sabiex jogħgobha:

1. tiddikjara u tiddeciedi li ż-żwieġ iċċelebrat bejn il-kontendenti f'Malta fid-19 ta' Ottubru tas-sena 1991(Dok. A) huwa null u bla effett skond il-Liġi, b'mod partikolari a tenur tas-sub-inċiżi (d) u (f) tas-subartikolu 1 ta' l-Artikolu 19 ta' l-Att Dwar iż-Żwieġ tas-sena 1975 (Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta) u għalhekk tordna li ssir l-annotazzjoni opportuna fl-Att taż-Żwieġ relattiv.

2. Bl-ispejjeż kontra l-Intimat ingunt minn issa stess in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat il-verbal tas-seduta ta' l-4 ta' Ottubru, 2007 fejn il-konvenut iddikjara li jaqbel li ż-żwieġ ikun dikjarat null.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attriċi, ta' omissis.

Rat il-verbal tas-seduta tad-19 ta' Ottubru, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1991 a bażi ta' l-Artiklu 19 (1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Ligijiet ta' Malta. Il-konvenut, kif ingħad, qabel ma' dan u ma ressaqx provi.

Madankollu, kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; *“F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-ligji u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabilita' ta' xi kollizjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kapriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju.”* (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991). Dan applika anke f'każ ta' ammissjoni kif hu dak odjern.

L-artikoli ċitati mill-attriċi jirrigwardjaw;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja

psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) –kunsens miksub bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew element essenzjali tiegħu.

Mill-provi mressqa l-Qorti jidhrilha li dan iż-żwieġ falla kważi mill-ewwel u dan ġara għal diversi raġunijiet imputabbli lill-konvent. Huwa evidenti n-nuqqas estrem ta' maturita' tal-partijiet eżistenti meta ngħata l-kunsens. Naturalment f'każ bħal dan il-Qorti trid tiġi konvinta sew. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

“Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.”

Kawżali ta' l-attriċi hija, fost oħrajn, in-nuqqas ta' diskrezzjoni. Kif qalet il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); *“B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta f'it jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.”* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995). Madankollu hemm ukoll indikazzjoni li kif ġia' ingħad, il-partijiet baqgħu għaddejnin tul l-għerusija mingħajr ma ntebħu li ż-żwieġ ma seta' qatt jirnexxi bejniethom.

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; *“Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlajja psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jigifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħhew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.”*

Mill-provi mressqa mill-attriċi jidher ċar li l-konvenut ma kienx idoneju għaž-żwieġ li beda ħażin u spiċċa agħar. Il-mod kif ġab ruħu ma' l-attriċi mill-ewwel ġranet taž-żwieġ jindikaw li kellu problema serja ta' attitudni lejn iż-żwieġ u wieħed jissimpatizza ma' l-attriċi għall-isfortuna li messitha. Għalkemm ma jidhirx li hu xi *raġel ħażin*, kif ngħidu bil-Malti, il-konvenut ma kienx kuntent li żżewweġ kwaži mill-ewwel. Jidher ukoll li l-konvenut ma riedx ikollu tfal u dan kif ingħad diversi drabi iżda kif l-aħjar spjegat fis-sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili fl-ismijiet Anna Galea vs John Walsh mogħtija fit-30 ta' Marzu, 1994, dan huwa biżżejjed biex irendi żwieġ null, għalkemm eventwalment hu kien ħa pjaċir li sar missier u ħa ħsieb ibnu.

Għal dawn il-mottivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fid-19 ta' Ottubru, 1991. L-ispejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----